

Ο Γιώργος Παντελής θα
συμμετάσχει 2-3
ηχητικές φωνιές

Περιοδικό «ΔΙΦΩΝΟ»

Ερώτηση: Αλήθεια προλαβαίνετε ν' ακούτε καθόλου μουσική;

Απάντηση: Προλαβαίνω και λέγοντας προλαβαίνω υπογραμμίζω και την έλλειψη χρόνου που αναπόφευκτα με κατατρέχει. Σίγουρα άλλες εποχές άκουγα περισσότερο μουσική. Είναι για μένα ανάγκη προσωπική, από τους πιο σημαντικούς δίαυλους ευαισθησίας. Και στη σημερινή εποχή που η αναζήτηση της ευαισθησίας γίνεται όλο και πιο έντονη, η μουσική δημιουργία δίνει τη δυνατότητα ατομικής ή συλλογικής μέθεξης, ψυχαγωγεί, εξακολουθεί να είναι ανεκτίμητο αγαθό.

Ερώτηση: Ποιο τραγούδι εκφράζει κατά τη γνώμη σας καλύτερα τη σημερινή πραγματικότητα;

Απάντηση: Η σημερινή πραγματικότητα είναι πολυδιάστατη, αντίστοιχα οι πηγές δημιουργίας ταυτίζονται με τις επί μέρους πραγματικότητες στις οποίες ενυπάρχουν, παράγουν έργο και τις εκφράζουν. Δεν υπάρχει νομίζω τραγούδι που να μπορεί ν' αγκαλιάζει όλη τη σημερινή πραγματικότητα.

Ερώτηση: Τραγουδάτε καθόλου;

Απάντηση: Δεν τραγουδάω, νοιώθω πως δεν θα ήμουν καλός, όμως σιγοψιθυρίζω σε στιγμές μοναχικότητας και πρέπει να σας πω πως νοιώθω πολύ όμορφα.

Ερώτηση: Ποιος έλληνας συνθέτης σας εμπνέει;

Απάντηση: Είμαστε μια χώρα που τα τελευταία τριάντα χρόνια έχει αναδείξει δημιουργούς που με το έργο τους σίγουρα σφραγίζουν την πολιτιστική ταυτότητα του τόπου μας. Η αναφορά κάποιων ονομάτων σίγουρα θα αδικούσε κάποιους άλλους και γι' αυτό επιτρέψτε μου να την αποφύγω. Θα σας πω μονάχα κάποια κριτήρια και ίσως βγάλετε τα συμπεράσματά σας. Η διαχρονικότητα της μουσικής δημιουργίας, κομμάτια που όσο κι αν άλλαξαν οι καιροί αντέχουν στο χρόνο, δημιουργίες που ξεπέρασαν τα εθνικά σύνορα και έχουν καταφέρει να εκπέμψουν σε άλλες κοινωνίες και σε άλλους πολιτιστικούς χώρους σήματα και μηνύματα της δικιάς μας δημιουργικής ικανότητας και ταυτότητας. Μουσικές που καταφέρνουν να ξεπερνούν την καθημερινότητα το εύπεπτο στιχάκι, το αναμάρτημα των ίδιων και των ίδιων. Μουσικές που δημιουργούν καινούριες συλλογικότητες ευαισθησίας.

Ερώτηση: Πόσο ανασφαλής αισθάνεστε στις συγκλονιστικές εξελίξεις των ημερών μας;

Απάντηση: Δεν νοιώθω ανασφαλής. Η ανασφάλεια συνήθως γεννιέται όταν δεν ξέρουμε τι θέλουμε, που πάμε, όταν δεν μπορούμε με νηφαλιότητα να δούμε ποια είναι η πραγματικότητα. Το δράμα που εξελίσσεται έξω από την πόρτα μας κανέναν δεν μπορεί ν' αφήσει αδιάφορο. Γι' αυτό και εμείς προσπαθούμε με κάθε τρόπο να περάσουμε μια άλλη άποψη, να πείσουμε για έναν άλλο δρόμο

αντιμετώπισης της κρίσης. Ωστόσο δεν νοιώθω ανασφαλής και σίγουρα κανείς μες την Ελλάδα δεν θα 'πρεπε να νοιώθει ανασφάλεια, η κρίση είναι οριοθετημένη, στο εσωτερικό μας δεν έχουμε τίποτε να φοβηθούμε.

Ερώτηση: Η Ελλάδα είναι γνωστή διεθνώς περισσότερο από την αρχαία κληρονομιά της, παρά ως σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα. Δεν νομίζετε ότι υπάρχει κάτι το αρνητικό σ' αυτή τη μονοδιάστατη εικόνα;

Απάντηση: Στο μέτρο που υπάρχει αυτή η μονοδιάστατη εικόνα σίγουρα δεν είναι ευχάριστη γιατί πάνω απ' όλα είναι και λάθος. Έχουμε σύγχρονη δημιουργία και σε μεγάλο μέρος αυτή η δημιουργία είναι γνωστή, αναγνωρίζεται, αρέσει. Εξίσου σίγουρο είναι ότι τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας σ' ένα διεθνοποιημένο περιβάλλον κινούνται με γνώμονα τα κριτήρια της αγοράς, αλλού διευκολύνουν αλλά κι αλλού δυσκολεύουν τη διακίνηση της σύγχρονης δημιουργίας. Χρειάζεται και δουλειά και προσπάθεια πολλή για να δείχνουμε το άλλο πρόσωπο της Ελλάδας, της δημιουργίας και της ευαισθησίας.

Ερώτηση: Η Ευρωπαϊκή Ένωση πάντως φάνηκε για άλλη μια φορά αδύναμη. Σε ποια Ευρώπη οδεύουμε;

Απάντηση: Η Ευρωπαϊκή Ένωση φάνηκε αδύναμη γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε πως οικοδομήθηκε στα τελευταία σαράντα χρόνια αυτή η Ευρώπη. Ξεκίνησε ως δημιούργημα των

συντηρητικών δυνάμεων που την προσδιόρισαν καθοριστικά μέχρι τα τελευταία χρόνια. Εξελίχθηκε άνισα, ρίχνοντας το βάρος της στην οικονομική πτυχή της, στην οικονομική ανάπτυξη και ευημερία, στη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, αφήνοντας άλλους στόχους, άλλα ζητούμενα πιο πίσω. Το έλλειμμα αυτό, ιδιαίτερα για μια αποτελεσματική κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, έρχεται να αναπληρώσει τώρα η Ένωση με μεγάλη καθυστέρηση, θεσμοποιώντας ένα καινούριο πλαίσιο πολιτικής που τέθηκε μόλις την 1^η Μαΐου σε ισχύ από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Θα χρειαστεί καιρός αυτό το θεσμικό πλαίσιο να πάρει σάρκα και οστά, αλλά αυτή είναι η κατεύθυνση, αυτή είναι η απάντηση, γι' αυτή την πολιτική πρέπει να αγωνισθούμε, για να μπορεί να έχει η Ευρώπη όχι μόνο λόγο αυτοτελή, αλλά πολιτικές με αποτελεσματικότητα, που θα στηρίζονται πάνω σε πανανθρώπινες αξίες όπως της ελευθερίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του διεθνούς δικαίου, μιας παγκόσμιας κοινότητας ειρηνικής συνύπαρξης.

Ερώτηση: Νοιώθετε καθόλου να ζείτε σε γαλήνιο κόσμο, μακριά από τη ζωντάνια της νεολαίας και τις έγνοιες των πολιτών;

Απάντηση: Νοιώθω αντίθετα ότι ο κόσμος στον οποίο ζω δεν είναι καθόλου γαλήνιος. Σκέφτομαι τις έγνοιες των πολιτών, γιατί δουλεύουμε ακριβώς για μια καινούρια

πραγματικότητα που θα βοηθάει τους πολίτες, μόνοι τους ν' ανταποκρίνονται στις έγνοιες τους και στα προβλήματά τους. Νοιώθω μακριά από τη ζωντάνια της νεολαίας όσο νοιώθει ένας εξηντάρης, που δεν έχει το χρόνο να ζυμωθεί στην καθημερινότητα μαζί της. Όμως νοιώθω κοντά στην ίδια τη νεολαία, γιατί όλη η προσπάθειά μας είναι να φτιάξουμε ένα καλύτερο κόσμο γι' αυτή τη νεολαία.

Ερώτηση: Αλήθεια σε ποιο κόσμο νομίζετε ότι θα ζήσουν τα παιδιά και τα εγγόνια μας κύριε Πρωθυπουργέ;

Απάντηση: Η απάντηση δεν είναι εύκολη. Σίγουρο είναι ότι ο καινούριος κόσμος είναι ένας κόσμος της γνώσης, όσο ποτέ άλλοτε η γνώση θα είναι το όπλο της καταξίωσης και της επιτυχίας. Θα είναι σίγουρα ένας κόσμος ανταγωνιστικός. Δεν τον επιλέξαμε, όμως αυτή είναι η πραγματικότητα και πρέπει να τη δούμε κατά πρόσωπο για να την αντιμετωπίσουμε έγκαιρα χωρίς φοβίες, ανασφάλειες, φυγή στην εσωστρέφεια, τον ατομισμό, το περιθώριο. Αυτός ο κίνδυνος είναι κι ο πιο μεγάλος. Το πέρασμα από τον υγιή προβληματισμό, τ' αυθόρμητα ερωτηματικά, την ευαίσθητη εσωτερικότητα, τον δημιουργικό ατομισμό, στο άλλο σκαλοπάτι λίγο πιο χαμηλά, της συνολικής απόρριψης των πάντων, της γοητευτικής περιθωριοποίησης της ρομαντικής διαφοροποίησης μόνο και μόνο για να είμαστε κάτι το διαφορετικό, κάτι το άλλο. Χρειάζεται δύναμη για να μη γλιστρήσει κανείς σ' αυτό τον πειρασμό.

Ερώτηση: Πολλές φορές δίνετε την αίσθηση ότι οχυρώνεστε πίσω από δείκτες, αριθμούς, ποσοστά.

Απάντηση: Ίσως να 'χετε δίκιο για την εντύπωση αυτή που σίγουρα η αντιπολίτευση την καλλιεργεί γιατί δεν θέλει να μπει στην ουσία. Και πίσω απ' αυτούς τους αριθμούς κρύβεται ουσία. Όταν λέμε ότι χτυπήσαμε την ακρίβεια αυτή που επί δεκαετίες ταλάνιζε τον κόσμο, τις νοικοκυρές, τους καταναλωτές, αυτή η λέξη «ακρίβεια» πως ορίζεται, πως μετριέται; Όταν λέμε χτυπήσαμε τον πληθωρισμό και τον κατεβάσαμε από εκεί, εκεί, απαντάμε ακριβώς σ' αυτό το κρίσιμο αίτημα κάθε πολίτη να μη χάνει αγοραστική αξία το εισόδημά του. Όταν λέμε ότι δεν έχουμε επαρκείς πόρους για το κοινωνικό κράτος, για τους αδύναμους, γι' αυτούς που έχουν πράγματι ανάγκη και πως καταβάλουμε μία σοβαρή προσπάθεια στην κατεύθυνση αυτή, πως θ' αποδείξουμε την προσπάθειά μας αυτή αν δεν μιλήσουμε για τον περιορισμό των ελλειμμάτων του δημοσίου. Μιλάμε για ανεργία και για απασχόληση. Πως θα δείξουμε ότι κάνουμε κάτι χωρίς ν' αναφέρουμε τις καινούριες θέσεις εργασίας που ανοίγει η πολιτική μας. Οι αριθμοί κρύβουν ουσία. Ουσία που αφορά όλους τους συμπολίτες μας, τις ανάγκες τους και τα προβλήματά τους. Κι αυτή η ουσία που κρύβεται πίσω από τους αριθμούς, μέρα με τη μέρα καλυτερεύει κι όσοι κάνουν τον κόπο να ρίξουν μια ματιά σ' αυτούς τους αριθμούς θα το διαπιστώσουν. Θέλουν όλοι μια καλύτερη ζωή. Συμφωνώ.

Πως φτιάχνεται αυτή η καλύτερη ζωή; Αυτή η ευημερία που όλοι θέλουν εξαρτάται από αριθμούς, ας πούμε από τον αριθμό του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, αυτού που διασφάλισαμε στη διάσκεψη του Βερολίνου και που μαζί με τους εθνικούς πόρους θα φτάσει τα 15 τρις. Αυτός ο αριθμός δεν ενδιαφέρει; Αυτοί οι πόροι όλοι θα κατευθυνθούν στην ανάπτυξη, στις υποδομές, στην ποιότητα ζωής, σε προγράμματα που αφορούν το μέσο έλληνα, αυτούς που έχουν ανάγκη να προσαρμοσθούν στις νέες συνθήκες να σταθούν στα πόδια τους στον αυριανό κόσμο.

Ερώτηση: Δεν φοβάστε την απώλεια της εθνικής ταυτότητας και κουλτούρας μέσα σε μια ευρωπαϊκή βαβέλ;

Απάντηση: Δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα. Η αυριανή Ευρώπη δεν θα πάψει να είναι μία Ευρώπη της πολυπολιτισμικότητας και σίγουρα μέσα στα σύνορα της Ενωμένης Ευρώπης, μια Ευρώπη της ειρήνης, της συνύπαρξης και της δημιουργικής συνεργασίας. Έχουμε ολοζώντανες δυνάμεις μέσα στην κοινωνία μας, έχουμε ιδιαίτερα δυνατά στοιχεία ταυτότητας και κουλτούρας, που όχι μόνο αυτοτροφοδοτούν την εθνική μας συνείδηση, αλλά μπορούν να δώσουν και να πάρουν, να συνθέσουν, να επαναδημιουργήσουν χωρίς να αλλοτριωθούν. Έχουμε αντισώματα να απορρίπτουμε ότι δεν μας πάει, έχουμε κεραίες να λαμβάνουμε μηνύματα που μας πλουτίζουν, που μας δίνουν καινούρια ερεθίσματα, που όσο κι αν τα

ενσωματώνουμε, τον κίνδυνο που υπαινίσσεστε εσείς, εγώ δεν τον βλέπω. Αντλούμε από ένα απέραντο πολυπολιτισμικό παρελθόν, έχουμε άποψη, γνώμη, αυτοπεποίθηση για το παρόν μας, είμαι αισιόδοξος πως μπορούμε να προχωρήσουμε άφοβα μπροστά.

Ερώτηση: Προβάλατε ως βασικό σύνθημα το «Πρώτα η Ελλάδα». Ακόμα κι αν αυτό σημαίνει κόντρα με επιλογές της Ενωμένης Ευρώπης;

Απάντηση: Είμαστε στην Ενωμένη Ευρώπη γιατί έχουμε ως πρόταγμα ακριβώς αυτό: «Πρώτα η Ελλάδα». Γιατί μέσα απ' αυτήν μπορούμε και μεγιστοποιούμε τις δυνατότητές μας, πατάμε γερά σε στέρεες βάσεις, μπορούμε και επηρεάζουμε αποφάσεις και εξελίξεις, έχουμε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα με τις πολιτικές μας, τόσο στο εσωτερικό όσο και έξω απ' την Ελλάδα. Αν έχουμε άλλη άποψη τη λέμε, την υπερασπιζόμαστε, την πολεμάμε. Πόσες και πόσες φορές οι απόψεις της Ευρώπης είναι αποτέλεσμα αυτής της διαπραγμάτευσης, αυτής της μάχης. Ο αγώνας μας για την Ευρώπη δεν είναι αγώνας για να στραφεί η εξέλιξη σε κάποια άλλη κατεύθυνση. Είναι αγώνας για το παραπάνω. Για να καλύψει ελλείμματα πολιτικής, για να ανταποκριθεί σε στόχους και ανάγκες που μέχρι σήμερα δεν το έχει κάνει. Κι αυτό τον αγώνα θα τον συνεχίσουμε.